

DEBRECENI ÚJSÁG

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egy hóra 10 korona. Negyedévre 30 korona.
Félévre 60 korona. Egész évre 120 korona.
Megjelenik hétfő kivételével minden nap

Felolós-szerkesztő és laptulajdonos:
THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Kossuth-utca 3. sz., első emelet.
(Debreceni Első Takarékpénztár-épület.)
Egyes szám ára 350 fillér.

Lovászy Szegeden.

Lovászy Márton és vezérek vasárnap Szegeden volt, ahol a táit keresztény blokkon kívül álló párta érdekében. A gyűlést vasárnap délután tartották meg.

Valamennyi állam blokk alá helyezi Oroszországot.

Clemenceau, a békekonferencia elnöke, a szövetségesek legfelsőbb tanácsa nevében valamennyi kormányhoz jegyzéket intézett, a melyben felszólítja őket arra, hogy az entente-tal egyetértően akadályozzák meg polgáraikat abban, hogy a bolsevista Oroszországgal bármiféle kereskedelmi összeköttetésbe lépjenek s helyezzék a legteljesebb és legszigorúbb blokk alá a szovjetek Oroszországát.

Ausztriának ki kell adnia Kunékat.

A Dacia ügynökségnek jelenik Bécsből: Párisból megérkezett a külügyminiszter jegyzéke, amely szerint a szövetségesek beleegyeznek abba, hogy az Ausztriába menekült magyar bolsevista vezéreket kiadják és elítélik.

Oroszországban még mindig boldogulnak a népet.

Az entente rádió állomásai fel fogtak az orosz szovjet-kormányt a turkesztáni Tas kendben levő drónéklü táviró állomáson muszkval rendeltetéssel feladott sürgönyt, amely a következőket tartalmazza:

„Most értesülünk Párisból, hogy a francia fővárosnak hat kerületében hat szovjet-tanács alakult s ezek augusztus vége óta működésben vannak.”

A világtorradalomról mestersegesen terjesztett hírek a magyarországi vörös uralom alatt hamar elvesztették hitelüket. Ugy látszik azonban, hogy ez a népbolondítás már Oroszországban is a végére jár, ha már olyan merész hazugságoknál tartanak, hogy Párisban is szovjet-köztársaság működik.

Rendelet az ingatlanok eladásáról.

A háboru folyamán tudvalevőleg szabályozták az ingatlanok forgalmát. Egy rendelet, melyet 1917 ben adott ki a kormány, kimondta, hogy csak hatóság hozzájárulásával szabad ingatlant elidegeníteni, vagy pedig tíz évet meghaladó időre bérbe adni. Ezt a rendeletet a Károlyi-kormány hatályon kívül helyezte s az országos ingatlanforgalmi bizottságot megszüntette.

A minisztertanács Rubinek Gyula földművelésügyi miniszter előterjesztésére foglalkozott az ingatlanok forgalmának ideiglenes szabályozásával, illetőleg a földbirtok helyes megosztásának elősegítése érdekében kiadandó kormányrendelettel. A javaslatot a minisztertanács egészében elfogadta.

A most készített új rendelet szerint a száz holdnál nem nagyobb ingatlan, illetve a tíz holdat meg nem haladó szőlő elidegenítéséhez nem szükséges hatósági hozzájárulás, csak is abban az esetben, ha a

szerző fél nem földmives, vagy nem gazdálkodó. Az új rendelet nemcsak a hadviseltek, hanem a hadiözvegyek és hadiárvák földdel való ellátását is elősegíti. Megengedi a rendelet kisbirtokok és középirtokok alakítását is és e célból az eladásra kerülő ingatlannak állami megszerzését.

A hitbizomány ingó vagyoniát mezőgazdasági ingatlanba fektetni szintén tilos. Jogi személyek, egyházi testületek, kereskedelmi társaságok ingatlant csak a földművelésügyi miniszter hozzájárulásával szerezhhetnek, vagy vehetnek hasznbérbe.

A rendelet nem vonatkozik azokra a jogügyletekre, a melyek a rendelet hatálybalépése előtt keletkeztek, amennyiben a birtokot már tényleg birtokba vette, megművelte és használta az ingatlan. A bűntető rendelkezések hat hónapig terjedő elzárást és kétezer koronáig terjedő pénzbüntetést mondanak ki.

A miniszterelnök beszéde. A Nemzeti Függetlenségi Párt alakuló gyűlése

Este 6 órakor tartotta alakuló ülését a Nemzeti Függetlenségi Párt a Kecskeméti uca Csekorics pailota dísztermében. Az érkezők a párt tagjai rendkívül nagy számban jelennek meg. Az érkezők a párt tagjai rendkívül nagy számban jelennek meg. Az érkezők a párt tagjai rendkívül nagy számban jelennek meg. Az érkezők a párt tagjai rendkívül nagy számban jelennek meg.

Friedrich István miniszterelnök beszédéből a következő részleteket közöljük:
— Nem akarok a radikális szocialisták és az internacionális destruktív irányzattal megegyezni, hisz ezeket akarom én elsöpörni, s ma ott tartunk, amikor a vezér végigérheti a csatateret és meg-

állapodhat abban, hogy ezt a csatát megnyerjük.
— A keresztény Magyarországnak nincs helye faji gyűlöletnek. Nincs is arról szó, higgyék el. A tisztességes zsidóságnak is az az érdeke, hogy ez az ezereves Magyarország keresztény legyen. Nekünk, mint kormányának, csak egy kötelességünk lehet, hogy mindent megvédjünk. Megvédjük önmagunkat a bolsevizmus ellen, megvédjük a zsidóságot a pogrom ellen. De azt már még se lehet tölem kívánni, hogy én szerettem meg a zsidókat. Nekem ma, sajnos, nincs minden hatalom Budapesten a kezemben, de megüzenem itt annak a destruktív sajtónak, nem fogom tűrni, hogy ott folytassa, ahol március 21-en elhagyta. Vége tudomásul a sajtó, hogyha nem megy másként, meg fog szűnni. Aki ezekben az órákban, a magyar nemzet eme súlyos megpróbáltatása idején a magyar nemzet hadsereg ellen mocskos tollal vagy rkodni mer, az ne számítson könyörületre.

— E leteleink költődre szaladgálnak az ellenséggel trafikálni magyar kormányval szemben. It sem lesz könyörület. Közeledik az idő, a mikor meg fogom s üntetni a namurkájukat és lázadásnak fogok minősíteni minden ilyen mozgalmat és intenciót. Más bírót a kormányval szemben, nem ismerlek el, mint a magyar nemzetet. Ezt az élet hatál harcot azonban nem lehet téovárva, akadózva, kiegyezve végigvinni. Nem akarok abba beleegyezni, hogy a béketárgyalásokra szocialisták menjenek el, azok a nemzetközi haszárulók, a kik az országot idáig hozták. (Uy van!) A béketárgyalásokra a keresztény többség kétszáz százaléka képviselőnek kell emenni. Mi nem megyünk ki kérdezői, mi kell csak érteni. Mi megüzenjük kitélé, hogy ma akar a magyar nemzet. (Uy van!) Igenis, az entente belája, hogy olyan kormány kell, amely garán a magyar nemzetre támaszkodik.

Az antant kívánja a magyarországi választást.

Páris, okt. 13. A „Times” jelelri: A béketárgyalás főtítkárságának előterjesztése szerint azok a politikai bizottságok, amelyeket az antant hatalmak Budapestre küldöttek, mindent el fognak követni, hogy a nemzetgyűlési választások kérdését a kitűzött hatánapig megoldják.

Az antantnak a magyar kormányhoz intézett jegyzéke a Magyarországon a legrövidebb idő alatt megtartandó választások ügyével foglalkozik. A választások egy antant bizottság ellenőrzése alatt fognak lefolyni. Ez a bizottság egyuttal az igazságügyeket és az élelmiszeri ügyeket is ellenőrizni fogja.

Figyelmeztetés.

Mindazok az orosz foglyok, a kik hazaszállításuk végett jelentkeztek, október 14 én legyenek együtt, úgy, hogy október 15 én elutazhassanak. Figyelmeztetjük az ez azokat, hogy 3 napra való élelmiszert vegyenek magukkal. A gy lekezés a katonai megszállott zóna Főparancsnokságának udvarán (mezeyháza) lesz.

Katonai az megszállott területe. Főparancsnoksága.

Szamuely és Korvin gaszagai Szombathelyen.

A „Szombathelyi Napló“ most érkezett számában olvassuk, hogy mit művelt a proletárdiktatura két prribéke, Szamuely és Korvin Szombathelyen. Junius 6-án érkeztek meg, a lakosság nagy rémüléére. Szamuely kíséretével egyenesen a fogház belső udvarába ment és ott a sarokban levő asztalnál helyezkedett el, kiadva a parancsot, hogy minden ellenforradalmárt vezessenek eléje. Jött a sok becsületes ember, nem is számítve, hogy milyen nagy veszedelem vár rájuk. Faluk szerint kellett csoportosulniuk s mikor már katnás sorrendben állottak, a püpos Korvin megkezdte a vallatást:

— Jöjjenek elő a rohamciák! Ki volt a felbujtó?

Nem mozdul senki, de előveszik az aktát és hamar megállapítják, hogy ki volt a „főcinkos“.

— No te gazember, nem mertél jelenkezni. Adj neki egy pofont! — adja ki Korvin a parancsot az egyik prribéknek, a pofon elcsattan s az illetőt máris lökik a fal mellé. Ez volt a halálra szántak helye.

— No gazemberek, — folytatja Korvin — kinek volt a fegyver?

Önként jelentkeznek valamennyien. A többi bezavarják a fogházba s kiadja Szamuely a parancsot, írják fel mindegyik nevét pontosan, az lesz a büntetésük, hogy minden vagyonukat elveszik. Aztán végig mustrálta a fegyvereket s csak úgy találomra kiválaszt közülről néhányat és szintén a fal mellé állította. A többi kissé hátrább állott. Így ment egyik falu a másik után s már hufen állottak a fal mellett, köztük Horváth Andor, a községi főbíró és Jankó György, a csömötei jegyző, mire az inkvizíciónak vége lett. Ekkor már tudták miről van szó. S hogy a fickók a lelki kínzáshoz is értettek, bebizonnyították.

Az egyik prribék lecsavarta a bajonettjén levő kövelet és Horváth Andor nyakáról mértéket vett. Ezt igen jó viccek tarthaták, mert Szamuely és Korvin igen jóízűt nevettek rajta. Szamuely ezután még mindig hanyagul ülve és cigarettázva kijelentette, hogy a fal mellett levőket felakasztatja. Pokoli tervéről csak Kovács József és Halász József, valamint a többi jelenlevők könyörgésére és fenyegetőzéseire mondott le. Hogy végül még egyszer gyönyörködhesek áldozatai kínlódásában, lassan és vontatottan így hirdette ki Jankó György és Horváth Andor ítéletét:

— Hogy maguk többé soha se ártassanak a tanácsköztársaságnak, tizenöt évi fegyházra ítélem magukat.

Aztán még kiszabta a többi vádlott mértékellen fogházbüntetését s a jól végzett munka után távozott. Utközben még találkozott Szántó Róbert főhadnagygal, a híres sopronmegyei ellenforradalmárral, de vele már nem volt hajlandó beszélni: mindössze taknyosnak nevezte és pofonütötte. Kiadta a parancsot, hogy vigyék uána Sopronba, ahol később szegény Szántót agyonlővették. Megkönnyebbülten lélegzett fel mindenki, amikor Szamuely autója Sopron felé elrohogott, de sajnos, egész Sopron vármegyét gyászba döntötte.

Készletfelvétel a gázdáknál A városi tanács ülése.

(Saját tudósításokból.) Debrecen városi tanácsa tegnap délelőtt Márk Endre polgármester elnöklelte a határozatokat, amelyen a legsürgösebb városi ügyeket tárgyalták.

Nagy felhajtást keltett, hogy a tanács ama rendeletet, hogy az ideai termékek szét felvétele a gázdáknál megtiltják, a reudírság közvegi nem eszázózhatták, miután a debreceni gázdák egyenesen ellene szegültek a felvételi eljárásnak.

Már pedig a közönségnek nincs liszje. A vármegye, amely 900 vagon liszt szállására kötelezte magát csak alig 100 vagon lisztet illetve gabonamagot szállított be.

Dr. Magos György egyeztetlen megállapítja a letagadást anélkül, hogy a vármegye nem tett eleget ígéretének, dacára a termésviznyoknak.

Dr. Vásáry István és Zsid József tanácsosok ugyan, zeai véleményen vannak.

Ez az egyedüli oka annak, hogy le kellett szüntetni a fejádat. A készlet felvételi eljárás megakadályozása pedig azt igazolja, hogy van kenyérmag, csak a gázdák nem akarják a közönség rendelkezésére bocsátani a maximális áron. Szóval a tanács szerint egyedül a gázdáknak, termelőknak tulajdonítató, hogy a fejádatot le kellett szállítani.

A városi tanács elhatározta, hogy a készletfelvételi eljárás foganatosítására a román katonai parancsnokságtól kér fegyveres erőt, mert a közönség egy ni érdekek miatt nem éhezhetik.

A közkórház ügye.

A debreceni közkórházat a tanács átadta az egyetemnek. A közkórház egyik alosztálya a járványkórház, amelyet azonban d. Kenyér Gyula rektor pofonütötte, mert nincs felhatalmazása erre.

Dr. Tüdös Kálmán nagyon fontosnak tartja a járványkórház átveletét, amelynek most 38 beteg van és számolni kell azzal is, hogy a tifusz folyton terjed.

Ezzel szemben az egyetemi rektor azt vitatja, hogy a közkórházban nincs elég hely.

Az ügy megelégedő megoldására a tanács egy bizottságot küldött ki, melynek tagjai lettek Dr. Tüdös Kálmán, Dr. Tóth Emil és Dr. Fráter Imre.

A bérkocsisok felebbezése.

A bérkocsis ipartársulat megfelebbezte a ténacs azon határozatát, mellyel a régi bérkocsi árakat 150 százalékkal felemelte s kéri továbbra is, hogy a közönséggel szemben legyen érvényben a szabad megegyezés.

Ezzel a bérkocsisok azt igazolják, hogy a szabadmegegyezés

Dr. Nagy István
Gyógyvendi irodáját
Szent-Anna-ú. 8. sz.
alá helyezte át.

mellett a közönség többet fizetett mint a 150 százalékos emelés.

A tanács fenntartja a 150 százalékos felebbezést.

A teigazdaság a Közveletési Hivatal vezetése alatt.

A szamvevőség javaslatot tett, hogy a városi teigazdaság ne mint külön önálló elszámolási üzlet vezetéssek, hanem a Közveletési Hivatal irányítása alá helyessek s elszámolása is legyen azzal közös. A Közveletési hivatal javaslatát vegett a teigazdaság vezetése egy zsakerő bizottságot választ.

A tanács a javaslatot elfogadta.

A Püspökladányban legyilkolt csendörök ügye.

Egy századost és három csendört öltek meg a vörösek.

A napokban került nyilvánosságra a vörös uralom egyik kiderített gazette, melyet Püspökladányban követtek el a terroristák. Mint tudvalevő, arról van szó, hogy a vörösek kilenc csendört végeztek ki, csak azért, mert szívük sugallatát követve, nem állottak be a vörösek szolgálatába. A csendörök halomralövésének híre nem felel meg a valóságnak. Ezt a nyomozás már kiderítette. A vizsgálat, mely ebben az ügyben megindult, értékes adatokat kapott Ganovszky Lajos desreceni tartalékos századostól, aki történetesen a gyilkosságok idején Püspökladányban tartózkodott.

Ganovszky Lajos százados a forradalom kitörése után szervezett vasuti rendőrség vezetője volt Püspökladányban. Ez a szerv az aradi üzletvezetőséghez tartozott s hivatalát a vörös uralom idejéig el is látta két hadnagygal. Mikor a vörösek husvétkor egyre jobban garázdálkodtak, Ganovszky otthagya Püspökladányt, visszatért Debrecenbe. Husvét első napján azt a telefonszámot kapta Ladányból, hogy égetően fontos ügyekben sürgősen jöjjen ki, mert fontos elintézni valók vannak rá. Ganovszky kiutazott. Ekkor már a püspökladányi állomás tele volt a Budapesről érkezett vörös katonavonatokkal és terroristákkal, akik bementek irodájába és őt letartóztatták. Egy Gábor nevű népbiztos fendeikezett az állomáson s adta ki a parancsokat az ellenforradalmárok üldözésére.

Ott tudta meg Ganovszky,

Az erdélyi román hadsereg parancsnokságától.

Kivonat a 21. 12. számú rendeletből (halvashítva.)

I. Vétkezők tekintetében minden évének, akik bár nem rosz módokkal nyilvános helyeken, utcákon, utcákban, bárki által közölni híreztetni, megfélemlíteni, az ár szav. akár közölt híreket vagy véleményeket, amelyek a háborúra és csodortok áthelyezésére vagy bármilyen, a román hadsereg elleni tevékeny vonatkoznak.

B. Ezen vétkezőknek a katonai bíróság által a bíróság ítélete alapján a bíróság és két ezer lei pénzbüntetésre elítélendő. Amikor a fenti vétek kíméletes és árulási ársándékkal a törvényt a háború eseményeire vonatkozó törvényekben előírt büntetésnek felel meg.

hogy Nagyváradon ellenforradalom tört ki, melyet a frontról jövő vörös katonák elnyomtak. A fehér forradalomban résztvevő negyven csendört is, akik elvonultak Nagyváradról, de Berettyóújfaluban elfogták őket. A csendörök vezetője volt egy Pongrácz nevű százados. A csendöröket Püspökladányban hagyták. Alig futott be a vonat, a városparancsnok „elvtárs”, akinek nevére nem emlékezik Ganovszky, kiadta a parancsot, hogy a csendöröket meg kell tizedelni. Ezen az alapon kiválasztották Pongrácz századost, egy Szabó nevű őrmestert és két csendört, a kiket átadták a terrorcsapatnak, amely minden ítelet nélkül kivitte a társaságot az állomás mellett levő katolikus temetőbe. Itt az egyik Leninfiu felhívta Karajos Ilés temetőre, hogy ásson négy sirt. Az öreg sirásó megtagadta ezt a szolgálatot, ekkor Gábor népbiztos az öreg temető csésznek tizezer koronát ígért, továbbá minden más egyebet, de Karajos nem vállalkozott csak arra, hogy kijelölje a sírhelyeket.

A terroristák d három csendört felállították és több lövéssel kivégezték, Pongrácz százados a temető sarkából nézte a vérengzéseket, majd mikor rákerült a sor, az egyik vörös hiéna ráordított:

— Hát leszel-e elvtárs, burzsu! vagy megdöglesz?

Pongrácz százados ezeket felelte:

— Ur voltam eddig és mint ur akarok meghalni. Nem leszek gyilkosok elvtárs.

— Akkor vigyék! — hang-

